

**Detaljmotivering till landskapsförordning om hållande
av hund och katt**

Detaljmotivering

Landskapsförordning om hållande av hund och katt

1 kap. – Inledande bestämmelser

1 § *Tillämpningsområdet.* Grundläggande bestämmelser om hur hundar och katter ska hållas och skötas återfinns i djurskyddslagen och djurskyddsförordning. Denna förordning syftar till att närmare reglera hållandet av hundar och katter och innehåller specialreglering för hundar och katter både då det gäller deras hållande, skötsel, förvaringsplats och avel.

Denna bestämmelse fastställer att förordningens tillämpningsområde innefattar allt hållande av hund och katt, med vissa undantag. Bestämmelsen motsvarar i huvudsak de svenska och finska förordningarnas tillämpningsområden. Till skillnad från den svenska regleringen inrymmer dock tillämpningsområdet även katter och hundar som behandlas på djursjukhus och djurkliniker. Förordningen överensstämmer dock med den svenska regleringen, samt skiljer sig från den finska, då hundar som används av Gränsbevakningsväsendet, Tullverket och Polismyndigheten, vid pågående insatser samt insatsliknande övning och utbildning, undantas.

Exempel på insatser, insatsliknande övning och utbildning av de omnämnda myndigheterna (Gränsbevakningsväsendet, Tullverket och Polismyndigheten) kan bland annat utgöras av eftersök av droger, pengar eller personer. Med övriga hundar som används på uppdrag av dessa myndigheter avses situationer där myndigheterna har begärt handräckning av privatpersoner och deras hundar för utförandet av en specifik uppgift, exempelvis för eftersök av trafikskadat vilt och försvunna personer.

2 § *Förhållandet till veterinärs ordination.* En betydande del av regleringen innebär kravställningar som förutsätter att djuren är friska, även om detta inte uttalas explicit. Friska djur behöver till exempel större ytor i ett förvaringsutrymme för att kunna röra sig fritt och bete sig naturligt, ha kontinuerlig social kontakt och fysisk motion, moderdjur ska vara i skick att sköta sin avkomma och så vidare. En veterinär ska av veterinärmedicinska skäl kunna tillåta djurägaren att hålla djuren på ett annat sätt än vad i denna föreskrift bestäms till exempel om djurens skada kräver att djuren hålls i ett mindre utrymme för att djurens skada ska läka.

3 § *Definitioner.* Definitionen av avel innefattar såväl reproduktion med avsikt att uppnå ett specifikt avelsmål, annan reproduktion utan särskilt avelsmål samt reproduktion genom användning av artificiella metoder såsom artificiell insemination.

Box kan även benämnas som bur eller inhägnad.

En djurhållare behöver inte nödvändigtvis vara djurens ägare, utan kan även avse personer som har övertagit råddigheten eller ansvaret för djuren, eller som på annat sätt har övertagit rollen som ansvarig att möta djurens behov. Avtal om hållande behöver inte vara skriftligt.

Förvaringsutrymme avser en fysiskt avgränsad konstruktion eller utrymme, med eller utan tak. Det kan till exempel vara en box, en bostad eller del av bostad, en båt, en husvagn, en rastgård, en bostadstomt eller annat avgränsat eller inhägnat område.

Hundgårdens förvaringsutrymme ska vara avgränsat på ett sådant sätt att djuren kan ha uppsikt över omgivningen utanför det för att det ska kvalificeras som en hundgård.

För definitionen av byggnad, se 1 kap. 2 § i plan- och bygglag (ÅFS 2008:102) för landskapet Åland.

Hållande åsyftar det aktiva beteendet som djurhållaren utövar. Att hålla djur kan till exempel vara det att någon tar in en katt som strövat runt på gården och ger den mat och vatten, utan till exempel avsikten att så snabbt som möjligt föra den till ett ställe för hittedjur. Hållande kan även vara att någon har avtalat att sköta någon annans hund under dennes semesterresa. Avtalet över detta behöver inte vara skriftligt. Då någon håller egna eller andras djur är den ansvarig för att tillgodose djurens grundläggande behov samt följa lagstiftningen om djurhållning.

En koja placeras normalt utomhus i ett inhägnat område eller på annan lämplig plats. Från en koja har djuren fri tillgång till rastgården, djurhållaren stänger alltså inte in djuret i kojans. En koja ska ha ett tak.

Löplina. En fästansordning som är upphöjd från marken och där linan som fästs vid hundens halsband eller sele, kan löpa fritt på hela den fastsatta vajerns längd klassas som en löplina. Den fasta vajern eller linan bör vara så hög, att hunden inte kan komma åt den. Den lina som fästs i hunden ska inte vara så lång, att den kan snurra sig runt hinder. En kedja, snöre eller ett koppel fäst i en fast punkt på marken är alltså inte en löplina.

Med naturlig ställning avses att hunden och katten ska kunna stå upp och sitta normalt samt kunna ligga både ihoprullad och med benen utsträckta. Definitionen avser samtliga naturliga ställningar som hundar och katter i allmänhet normalt och självmant intager.

Rastning innebär att djuren ges möjlighet att utträtta sina behov, får utlopp för sitt behov av att röra sig och lukta av omgivningen.

En rastgård är inte ett förvaringsutrymme där hunden eller katten hålls permanent.

Sjukdom är ett tillstånd som skiljer sig från det normala hos en levande organism och som orsakar nedsatt funktion, minskad livskvalitet eller förkortad livslängd, exempelvis orsakat av en infektion av en patogen (exempelvis ett virus, en bakterie, en svamp eller en eukaryot parasit), organismens medfödda arvs massa (genetik), mutationer, individens miljö, levnadsvillkor och livsstil, eller naturligt åldrande, eller en kombination av två eller flera sådana faktorer. I denna förordning menas med sjukdom även en skada som kan ha orsakats av trauma, då det påverkar djurens fysiska funktion negativt och kan orsaka onödigt lidande.

För tillräcklig tillsyn kan krävas att känna igenom djurets kroppsytta inklusive munhålan, öron, tassar och klor. Det kan vara omöjligt att upptäcka tecken på sjukdom eller skada som till exempel avmagring och sår under en tjock päls endast genom att se på djuret.

Definitionen av transport inkluderar ilastning, urlastning, omlastning och vila, fram till det att urlastning av djuren är avslutad på bestämmelseorten. Med bestämmelseorten avses transportens slutdestination.

Föremål som inkräktar på tillgängligt området ska inte räknas in i den tillgängliga golvytan. Föremål som används av djur, till exempel koja, valpningslåda, utsiktspost eller träd som djuren klättrar på får dock ingå i den tillgängliga golvytan.

Definitionen av uppbinding avser handlingen att fastgöra ett djur genom redskap eller annan uppbindingens anordning, vid en fast eller delvis rörlig punkt. Att leda eller att träna en hund eller en katt i koppel är inte att se som uppbinding av djur.

Värmebalansen betecknar balansen mellan den värme som djuren producerar och den värme som djuren avger. Hundar och katter är jämnvarma djur och behöver kunna hålla sin kroppstemperatur konstant, oberoende av yttertemperaturen. För att detta ska kunna ske måste det vara balans mellan den värme som djuren producerar och den värme som djuren avger. För att djuren ska kunna upprätthålla en sådan värmebalans behöver det ges förutsättningar att kunna hantera den belastning som ökad värme eller ökad kyla

innebär, till exempel genom att söka värme, skugga eller skydd, ha vatten och foder, eller återhämta sig efter en ansträngning.

2 kap. – Allmänt om djurhållare och hållande av hundar och katter

4 § *Djurhållarens tillgodoseende av hundars grundläggande behov.* Denna bestämmelse motsvarar 2 kap 5 § i statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2020:8) om hållande av hundar och katter.

Ett allmänt krav på hållarkompetens föreslås införas för att öka djurväl-färden och innebär att djurhållaren ska ha den kunskap som krävs för att tillgodose de aktuella djurens fysiologiska och beteendemässiga behov. Kompetenskravet gäller för den som håller eller på annat sätt har hand om djuren, oavsett om personen har hand om egna eller någon annans djur, varaktigt eller under en kortare tid. Tillräcklig kompetens kan fås både genom erfarenhet, skolningar samt egenstudier.

Berikning i form av social kontakt såväl med andra hundar och med människor är absolut nödvändigt för hundars välfärd. Moderna studier visar att hundar som får utlopp för sitt rörelsebehov inte enbart upplever ett fysiskt välmående, utan i många fall även minskad stress och ökat psykiskt välbefinnande. Hundars fysiska aktivitet begränsas ofta till rastning och träning och deras rörelsebehov påverkas bland annat av ras, ålder, hälsa och träningsstatus. Behovet ska därför anpassas till de enskilda djurens förutsättningar.

För att uppfylla kravet på mental stimulans kan djurägaren låta hunden få använda sitt luktsinne på olika sätt, jaga, leka, ha uppsikt och möjlighet att följa det som händer i sin omgivning, valla eller apportera. Om en veterinär har ordinerat restriktiv motion för en hund bör djurhållaren erbjuda djuren lämplig mental stimulans anpassad till dess förutsättningar. Detta innebär att djuren bör ges uppgifter att lösa utan eller med liten fysisk ansträngning.

Ett generellt krav på att djuren ska kunna upprätthålla värmebalans största delen av dygnet är en grund för all djurhållning. Med ”största delen av dygnet” preciseras att en hund ska kunna hamna utanför sin termiska komfortzon, till exempel vid en fysisk ansträngning eller vara tillfälligt frusen. Värmebalans enligt den föreslagna författningen innebär att djuren ska ges de förutsättningar att återställa sin optimala kroppstemperatur genom att till exempel söka sig till en värmekälla, till skuggan, ges vatten eller foder eller annat som behövs.

5 § *Djurhållarens tillgodoseende av katters grundläggande behov.* Denna bestämmelse motsvarar delvis 2 kap. 6 § i statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2020:8) om hållande av hundar och katter.

Ett allmänt krav på kompetens föreslås införas för att öka djurväl-färden och innebär att djurhållaren ska ha den kunskap som krävs för att tillgodose de aktuella djurens fysiologiska och beteendemässiga behov. Kompetenskravet gäller för den som håller eller på annat sätt har hand om djuren, oavsett om personen har hand om egna eller någon annans djur, varaktigt eller under en kortare tid. Tillräcklig kompetens kan fås både genom erfarenhet, skolningar samt genom egenstudier.

Kattens behov av social kontakt, rörelse, födosök, jakt och annan mental stimulans, tillgång till gömslen, vila på upphöjd plats och att upprätthålla värmebalans är grundläggande behov som ska ligga till grund för en god djurhållning.

För att tillgodose kattens behov av mental stimulans vid hållning av katter inomhus kan djurhållaren till exempel på flera platser sprida foder som katterna behöver söka efter och äta, använda aktiveringsbollar eller liknande utrustning, ordna en eller flera upphöjda platser där katten har uppsikt över sin omgivning samt ge katten möjlighet att gå igenom sin hemmiljö genom så kallad ”patrullering”. Vid jakt och lek bör katten få utföra fullständiga

jaktsekvenser genom att tillåtas fånga det redskap som används, såsom vippor med fjäder eller liknande.

Ett generellt krav på att djuren ska kunna upprätthålla värmebalans största delen av dygnet är en grund för all djurhållning. Med ”största delen av dygnet” preciseras att katten ska kunna hamna utanför sin termiska komfortzon, till exempel vid en fysisk ansträngning eller vara tillfälligt frusen. Värmebalans enligt den föreslagna författningen innebär att djuren ska ges förutsättningar att återställa sin optimala kroppstemperatur genom att till exempel söka sig till en värmekälla, till skuggan, ges vatten eller foder eller annat som behövs.

6 § *Begränsning av rörelsefriheten.* Bestämmelsen motsvarar ett förtydligande och utvidgning av nuvarande förbud enligt 20 § i djurskyddsförordningen. Därtill har den kompletterats efter vägledning från 2 kap. 1 § i statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2020:8) om hållande av hundar och katter och 22 § i Finlands djurskyddsförordning (FFS 396/1996).

Bestämmelsen innehåller undantag på när och hur hundar och katter får hållas bundna eller instängda i utrymmen som inte uppfyller de minimimått som anges i denna förordning. Med veterinärmedicinska skäl menas bland annat om hunden eller katten har en skada som inte läker utan att djurets rörelsefrihet begränsas kraftigt, exempelvis efter en ortopedisk operation. Med aktivering menas till exempel vistelse på utställningar, tillfälliga arrangemang såsom adoptionsdagar, tävlingar, prov eller träning inför tävling, inklusive den tid som dessa aktiviteter pågår. Kortvarig rastning avser den tid djuret rastas under översikt. Med nödvändig åtgärd avses tillsyn, skötsel eller vård av djuren samt träning för att vänja dem vid dessa åtgärder, rengöring av ett förvaringsutrymme eller andra berättigade skäl. Under en transport, när transportmedlet står stilla, får hundar och katter förvaras i högst tre timmar i detsamma. Med utrymme där djur ej får vistas kan menas livsmedelsbutiker. Att stänga in djur i ett mindre utrymme, med motivet att omgivningen ska skyddas, är däremot inte tillåtet.

7 § *Sammanlagning av grupper av djur.* Denna bestämmelse motsvarar 2 § i djurskyddsförordningen. Därtill har den kompletterats efter vägledning från 2 kap. 3 § i statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2020:8) om hållande av hundar och katter.

Om djurhållaren ska föra ihop individer som inte känner varandra ska de inledningsvis ha djuren under uppsikt, i syfte att se att djuren fungerar bra tillsammans. Djur som uppvisar aggressivitet vid sammanförande med andra djur får överhuvudtaget inte föras samman med andra djur i förvaringsutrymmen.

8 § *Hetsning av djur.* Denna bestämmelse motsvarar 2 kap. 4 § i statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2020:8) om hållande av hundar och katter.

Hetsning av djur mot andra djur eller människor orsakar djuren onödig stress, varför huvudregeln ska vara att detta är förbjudet. Det är dock viktigt att det i bestämmelsen införs undantag om hetsning då djurhållaren till exempel tränar eller tävlar i bruksprov, där hetsning av djuren utgör en förutsättning för aktiviteten i fråga.

9 § *Hållande av hundar utomhus.* Denna bestämmelse motsvarar 4 kap. 8 § i statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2020:8) om hållande av hundar och katter och 9 § i statsrådets förordning om skydd av hundar, katter och andra smådjur som hålls för sällskap och hobby (FFS 674/2010).

Det är inte alla hundraser eller hundar som klarar av att ständigt vistas ute i en hundgård med bara tillgång till en koja. Om hunden konstant fryser när den är utanför kojans är hundens faktiska livsutrymme endast kojans under den kalla årstiden, vilket inte ska betraktas som godtagbart.

Med raser som är lämpade för ständig utevistelse avses bland annat hundar av arktiskt ursprung, så som raserna husky och finsk lapphund. För att en hund ska kunna tåla kyla under längre tid krävs det att djurens päls är utvecklad för detta, innebärande en ordentlig underull, vilken ska vara intakt. Vidare alstrar större djur mer värme, varför ett större djur klarar kyla bättre än ett mindre. En dvärghund, särskilt med kort päls, fryser lättare än en större hund, särskilt med en päls med ordentlig underull.

3 kap. – Förvaringsutrymmen och utrustning

10 § *Förvaringsutrymmen för hundar och katter.* Denna bestämmelse motsvarar 9 och 15 §§ i statsrådets förordning om skydd av hundar, katter och andra smådjur som hålls för sällskap och hobby (FFS 674/2010).

Hundar och katter är nyfikna och har ett stort behov av att se vad som händer i sin omgivning och se vad andra djur har för sig. De känner sig också säkrare om de ser vad som händer i omgivningen än om de bara hör något hända, men inte ser vad det är. Det är alltså inte okej att stänga in djuren så att de isoleras från omgivningen, utan djuren ska kunna följa med vad som händer och ha möjlighet till socialt umgänge med antingen människor eller andra djur.

11 § *Förvaringsutrymmenas utformning och inredning.* Denna bestämmelse motsvarar 3 kap. 1 § i statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2020:8) om hållande av hundar och katter. Det ska vara möjligt att inspektera djuren i förvaringsutrymmen för hundar och katter eftersom det krävs för att uppfylla 31 § i denna förordning. Inspektion underlättar även skyndsamt ingripande om det uppmärksammas att djuren är i behov av vård.

Det är viktigt att kunna desinficera djurhållningsplatsen speciellt vid utbrott av smittsamma djursjukdomar. Kravet på möjlighet till desinficering gäller inte för förvaringsutrymmen utomhus. Hundar och katter ska dock kunna hållas utomhus eller i bostäder som är avsedda för människor utan krav på desinfektion eftersom det skulle vara ett oskäligt krav.

12 § *Förvaringsutrymmenas renhållning.* Denna bestämmelse motsvarar 3 kap. 2 § i statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2020:8) om hållande av hundar och katter.

Djurens förvaringsplats renlighet är ytterst viktig för djurens mentala och fysiska välmående. I en smutsig förvaringsplats sprider sig lättare smittsamma sjukdomar och hållande av djur bland avföring orsakar dem onödigt lidande. Att hålla förvaringsutrymmet tillfredställande rent är även en förutsättning för en god luftkvalité. Med tillfredställande rent menas en normal nivå av renlighet. Det är självklart att det i djurhållningsplatsen finns smuts som hund-, eller katthår samt sand och lera som djuren dragit med sig in utifrån. Det är dock inte acceptabelt att det på djurhållningsplatsen finns avföring, urin eller sopor. När det är fråga om djur som ännu inte är rumsrena kan en liten mängd avföring eller urin vara normalt. Det är dock inte normalt att djurägaren inte städar upp avföringen eller urinen inom en kort tid efter det att olyckan har skett.

13 § *Skydd mot väderleksförhållanden.* Denna bestämmelse motsvarar 10 § i statsrådets förordning om skydd av hundar, katter och andra smådjur som hålls för sällskap och hobby (FFS 674/2010), med tillägget att den även

gäller katter. Krav på hundkoja återfinns även i 20 § i djurskyddsförordningen, vilken upphävs.

Med tillfällig utevistelse menas en utevistelse som varken är regelbunden och eller långvarig. Att djuren hålls utomhus under ägarens arbetsdagar utgör exempelvis inte tillfällig utevistelse. Ett tillräckligt skydd mot väderleksförhållanden innebär att djuren ska skyddas mot både kyla, drag, gassande sol samt skydda dem från att bli våta och att ge de redan våta djuren möjlighet att torka. En ändamålsenlig viloplats kan, förutom en skild koja, även utgöras av en möjlighet för djuren att ta sig in i ett annat ändamålsenligt utrymme, såsom ett rum i en skild byggnad eller ett garage.

14 § *Kojor eller annat motsvarande skydd.* Bestämmelsens första moment motsvarar 12 § i statsrådets förordning om skydd av hundar, katter och andra smådjur som hålls för sällskap och hobby (FFS 674/2010), med tillägget att den även omfattar katter.

Alla hundar eller katter ska samtidigt kunna inrymmas i skyddet, om det finns färre än ett skydd per djur. Alla djur ska även ha möjlighet att samtidigt ligga ner samt resa sig upp i en naturlig ställning. Med naturlig ställning avses att hunden och katten ska kunna stå upp och sitta normalt samt kunna ligga både ihoprullad och med benen utsträckta. Djurens flockhierarki ska tas i beaktande beträffande kojornas mängd och storlek. Under vinterhalvåret kräver även de flesta hundar ett skydd med värmeisolerade väggar och tak. Kojans temperatur ska hållas tillräckligt varm när djuren är inne i kojans, även om kojans inte är uppvärmd. Tillräckligt varm betyder att djuren med lätthet ska kunna upprätthålla värmebalans och inte frysa. Katters koja ska alltid hållas på över 0 °C. Tamkatten härstammar från varma breddgrader och katters storlek och päls gör att de inte är lika köldtåliga som många hundraser. Katter är även mycket känsliga för att förfrysa kroppsdelar såsom öron och tassar om de inte har skydd mot kyla.

Andra momentet motsvarar 12 § i statsrådets förordning om skydd av hundar, katter och andra smådjur som hålls för sällskap och hobby (FFS 674/2010), med tillägget att den även omfattar katter.

Att ingången ska vara sådan att djuren inte riskerar att skada sig innebär bland annat att ingången inte får vara för trång, samt att det inte får finnas vassa utstickande detaljer inuti den. Ett lämpligt skyddshänge för öppningen hindrar drag, kall luft och snö att komma in till djurens liggplats. Ett annat alternativ för att skydda djurens liggplats mot väderleksförhållanden är att använda sig av en tvådelad koja. Men tvådelad koja menas en koja som består av två rum, uppdelat på en förstuga och ett skilt liggutrymme.

15 § *Luftkvalitet.* Denna bestämmelse motsvarar 3 kap. 3 § i statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2020:8) om hållande av hundar och katter.

Ventilation innebär förflyttning och utbyte av luft i utrymmen. Ventilationen transporterar bort fukt, föroreningar med mera från utrymmet.

Hundar och katter är jämnvarma djur och ska kunna hålla sin kroppstemperatur konstant oberoende av yttertemperaturen. För att detta ska kunna ske måste det vara balans mellan den värme som djuren producerar och den värme som djuren avger. För att djuren ska kunna upprätthålla en sådan värmebalans behöver det ges förutsättningar att kunna hantera den belastning som ökad värme eller ökad kyla innebär, till exempel genom att söka värme, skugga eller skydd, ha vatten och foder, eller återhämta sig efter en ansträngning.

Hundar och katter får endast tillfälligtvis utsättas för luftföroreningar som överstiger 1 500 ppm koldioxid och 2 ppm ammoniak. Höga halter ammoniak i en hund- eller kattmiljö vittnar om en långvarig och systematisk

misskötsel av hygien och särskilt om bristande bortförsl av träck och urin i inomhusutrymmen.

16 § *Liggplatser*. Denna bestämmelse motsvarar 3 kap. 8 § i statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2020:8) om hållande av hundar och katter samt 12 § i statsrådets förordning om skydd av hundar, katter och andra smådjur som hålls för sällskap och hobby (FFS 674/2010).

Syftet med liggunderlag är att absorbera fukt, isolera djuret från kylan och liggunderlaget ska även göra djurets sovplats mjukare, för att öka liggkomforten. Bristen på ett liggunderlag orsakar obehag och en försämrad vila vilket leder till onödigt lidande. Liggplatser till hundar i förvaringsutrymmen ska gärna vara utformade så att hunden normalt ges möjlighet att bädda.

17 § *Dagsljus och belysning*. Denna bestämmelse motsvarar 3 kap. 10 och 11 §§ i statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2020:8) om hållande av hundar och katter.

Dagsljus är viktigt för att stödja djurens dygnsrytm och beteendebhov. Därtill behövs belysning för att djur ska kunna inspekteras på ett tillräckligt sätt. Ljusförhållandena ska anpassas till djurens behov, det innebär att djurhållaren ansvarar för att kombinera naturligt och artificiellt ljus på lämpligt sätt. Intentionen med andra ord är att belysningen inte ska skapa obehag hos djuren, till exempel bör en skarp ljuskälla inte riktas direkt mot djuren.

18 § *Berikning av förvaringsutrymmen för hundar*. Denna bestämmelse motsvarar 3 kap. 16 och 17 §§ i statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2020:8) om hållande av hundar och katter samt ersätter delvis 20 § i djurskyddsförordningen.

För att uppfylla kravet på berikning bör det exempelvis finnas möjlighet till aktiviteter för djuren som att kunna gräva och söka foder, stolpar för att markera på samt hållbara leksaker. Berikningen bör roteras och bytas ut regelbundet om möjligt.

Utsiktspostens höjd över marken ska vara tillräcklig för att hunden ska kunna spana över omgivningen. Utsiktsposten ska ha lämpligt underlag och djuren ska kunna ta sig till och från utsiktsposten utan svårighet. Utsiktsposterna ska vara tillräckligt många samt ha sådan storlek och utformning att samtliga hundar samtidigt kan stå, sitta eller ligga ner i naturlig ställning på dem.

19 § *Berikning av förvaringsutrymmen för katter*. Denna bestämmelse motsvarar 3 kap. 16 § i statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2020:8) om hållande av hundar och katter samt ersätter delvis 20 § i djurskyddsförordningen.

Berikningen ska vara anpassad efter typ av förvaringsutrymme och de djur som hålls i det, samt kunna ge en funktionell återkoppling till de enskilda djuren. Naturligt beteende är ett beteende som djuren är starkt motiverat att utföra och som ger djuren funktionell återkoppling, det vill säga att djurens motivation att utföra beteendet minskar när beteendet utförs. Berikningen har till syfte att tillfredsställa dessa viktiga beteendebhov. Såväl ytan som höjden i förvaringsutrymmet ska användas för miljöberikningen.

För att uppfylla kravet på berikning för katter bör det exempelvis finnas konstruktioner så som upphöjda liggplatser, hyllor alternativt gångbrädor att gå på, gömställen, leksaker för stimulans av jaktbeteenden samt klösbräda eller liknande som ger katten möjlighet att klösa.

20 § *Kattlåda*. Denna bestämmelse motsvarar 3 kap. 19 § i statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2020:8) om hållande av hundar

och katter samt 15 § i statsrådets förordning om skydd av hundar, katter och andra smådjur som hålls för sällskap och hobby (FFS 674/2010).

En kattlåda ska vara av lämplig storlek och placeras så att katten kan ut-
rätta sina behov i avskildhet från andra katter. I ett hushåll med flera katter
rekommenderas att det alltid finns en mer kattlåda än det finns katter. Katt-
lådan ska placeras på lämpligt avstånd från vatten och foderskålar samt in-
nehålla strömmaterial som katten kan gräva i. Strömaterialet i kattlådan ska
kunna absorbera kattens urin.

21 § *Rastgård*. Denna bestämmelse motsvarar 5 § i statsrådets förordning om
skydd av hundar, katter och andra smådjur som hålls för sällskap och hobby
(FFS 674/2010).

Det beror på marken i rastgården vilka åtgärder som måste vidtas för att
hålla underlaget torrt. Vid till exempel störtregn, är det normalt och godtag-
bart att marken blir våt för en kortare tid, men det är inte godtagbart att vatt-
net inte leds bort eller att det ansamlas i rastgården för en längre tid. Om
rastgården blir hal på grund av till exempel isbildning eller ett lerigt underlag,
så att djuren riskerar skada sig, bör djurhållaren åtgärda problemet eller al-
ternativt flytta djuren till en annan plats så länge problemet kvarstår.

Specifika mått för rastgårdens storlek återfinns i bilaga I. Minimimåtten
kan dock behöva frångås, för det fall att det exempelvis är fråga om en väl-
digt aktiv ras, eller om djuren är så många att flockhierarkin kräver mer ut-
rymme för djuren att fungera tillsammans som en flock. In och utgångarna
till rastgården ska vara trygga för djuren, detta betyder att hunden eller katten
ska kunna ta sig in i rastgården eller ut ur den utan att behöva hoppa på ett
farligt sätt, samt att det till exempel inte finns vassa, utstickande spikar eller
metallbitar i djurens passage.

Om djuren kan klättra i stängslet och samtidigt fastna i stängslet med nå-
gon extremitet är stängslet inte säkert för djuren. Även ett nät med för stora
maskor, eller vassa kanter, kan orsaka skador hos djuren. Taggtråd är aldrig
godkännbart som stängselmaterial för hundar och katter då det kan orsaka
dem allvarliga skador.

22 § *Stadigvarande uppbindning av hundar*. Bestämmelsen motsvarar delvis
innehållet i nuvarande 20 § i djurskyddsförordningen samt delar av 10 § i
statsrådets förordning om skydd av hundar, katter och andra smådjur som
hålls för sällskap och hobby (FFS 674/2010).

Med att en byggnad ska vara bebodd menas att en boende ska spendera
tid i bostaden dagligen, vilket möjliggör ett ingripande, exempelvis för det
fall att hunden fastnar eller virar in sig i kopplingsanordningen samt rov-
djursattacker eller sjukdomsfall.

Kravet på löplina motsvarar innehållet i 20 § i djurskyddsförordningen.
Löplina är alltid ett bättre alternativ än att koppla hunden vid en fast punkt,
eftersom den minskar risken för att hundens koppel ska snurra sig runt träd,
stolpar eller motsvarande hinder. Enligt 5 § i djurskyddslag ska djuren ha
tillräckligt med utrymme och en motsvarande bestämmelse återfinns i 10 § i
statsrådets förordning om skydd av hundar, katter och andra smådjur som
hålls för sällskap och hobby (FFS 674/2010).

När hundar kopplas utomhus finns det en stor risk att kopplet snurrar sig
runt träd, stolpar eller motsvarande hinder, vilket resulterar i att hundens
möjlighet att röra sig, eller ta sig till kojans för skydd mot ogynnsamma vä-
derförhållanden, begränsas radikalt.

Momentet om halsband motsvarar även det 10 § i statsrådets förordning
om skydd av hundar, katter och andra smådjur som hålls för sällskap och
hobby (FFS 674/2010).

Ett brett, reglerbart halsband, vilket inte är av metall eller är strypande, är
viktigt för hundens säkerhet. Det har förekommit fall, åtminstone i Finland,

där hundar som har varit uppbundna utomhus har strypts till döds, till följd av att halsbandet har varit av strypande modell. Det har även uppmärksamats fall, åtminstone i Finland, vari hundar som har haft halsband gjorda av metall har åsamkats allvarliga skador till följd av att halsbandet under en längre tid har skavt mot nacken och till sist har penetrerat huden och orsakat djupa sår och inflammationer.

Förbud mot att hålla hundar som är yngre än ett år bundna motsvarar innehållet i 20 § i djurskyddsförordningen.

23 § *Föremål som kan vara skadliga*. Denna bestämmelse motsvarar 3 kap. 21 § i statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2020:8) om hållande av hundar och katter samt 3 § i statsrådets förordning om skydd av hundar, katter och andra smådjur som hålls för sällskap och hobby (FFS 674/2010). Bestämmelsen motsvarar vidare i huvudsak 1 § i djurskyddsförordningen.

Föremål som kan vara skadliga för djuren är exempelvis elektriska anordningar, giftiga ämnen och vassa objekt. Foder blir farligt om det far illa och exempelvis innehåller mögeltoxiner. Ämnen som kan vara skadliga för djuren är till exempel råttgift, läkemedel, kylarvätska samt, vissa för människor ofarliga ämnen, såsom xylitol och choklad.

24 § *Förebyggande av fallskador*. Denna bestämmelse motsvarar 3 kap. 21 § i statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2020:8) om hållande av hundar och katter.

Det är vanligt att katter drabbas av fallskador som kräver veterinärvård, till följd av att människor låter katter vistas på balkonger, utan skyddsnet eller andra skyddsanordningar samt utan uppsikt. Fallskador hos både hundar och katter orsakar djuren en stor mängd onödig smärta och lidande. Att förhindra fallskador kan exempelvis ske genom att balkonger som djuren vistas på utrustas med skyddsnet.

25 § *Förebyggande av brandrisk*. Denna bestämmelse motsvarar 3 kap. 23 § i statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2020:8) om hållande av hundar och katter.

Hund- och kattstallar står inte alltid under kontinuerlig uppsikt och det kan därför vara svårt att utrymma djur i boxar när det väl brinner inomhus. Förebyggande åtgärder blir därmed väsentliga. Förebyggande åtgärder kan exempelvis innebära upprättande av evakueringsplan samt att minska brandbelastningen, det vill säga att i största mån eliminera förekomsten av icke nödvändiga brandfarliga föremål och material.

26 § *Kattfällor*. Denna bestämmelse motsvarar 10 kap. 10 § i statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2020:8) om hållande av hundar och katter.

Användning av kattfällor är förenad med risk för välfärden för djuren som fångas in. Med kattfälla avses ett redskap som är utformat för att fånga katter levande och hålla kvar dem till dess att de kan omhändertas. Kattfällors avsikt är att fånga bortsprungna eller förvildade katter, utan att skada dem, och de används mycket i bekämpningen av så kallade kattpopulationer, vilka även återfinns inom landskapet Åland.

27 § *Utrustning som orsakar onödig smärta*. Paragrafen förtydligar 13 § i djurskyddslagen samt 25 § 2 och 9 punkterna i djurskyddsförordningen. Motsvarande förbud finns även i 3 kap. 31, 32 och 35 §§ i statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2020:8) om hållande av hundar och katter.

Med elektriska halsband menas både halsband som ger elstötar då hundar skäller samt halsband som djurägaren själv aktiverar, när de vill straffa djuren, samt halsband som ger djuren elstötar, när de går över en osynlig gräns. Synliga elektriska stängsel räknas inte till dessa anordningar. Om elstängsel används ska det vara väl synligt för de hundar och katter som hålls innanför stängslet. Elstängsel får endast användas utomhus och under förutsättning att djuren kan nå det från marken. Stängslet får inte utformas så att djur kan fastna i det.

28 § *Munkorg*. Denna bestämmelse motsvarar 3 kap. 34 § i statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2020:8) om hållande av hundar och katter.

Med särskilt behov enligt första momentet avses åtgärder såsom rastning av aggressiva hundar, beslut om krav på användning av munkorg som har riktats mot djurhållaren av en behörig myndighet, träning av och tävling med hund där munkorg används, undersökning och behandling av skador samt skötselåtgärder, vilka av säkerhetsskäl kräver munkorg. Med hässja menas att hunden andas med öppen mun med en andningsfrekvens på 200–400 andetag per minut. Under förutsättning att punkt 3 i första momentet är uppfyllt, samt att hunden är försedd med pejlutrustning som med god marginal täcker det jaktområde där hunden rör sig i, får munkorg användas tillfälligt, i samband med jakt av vildsvin, i syfte att förhindra skador på kultingar. Munkorg får dock inte användas på snötäckt mark om det finns risk för isbildning i munkorgen.

29 § *Fordon som används vid rastning av hundar*. Denna bestämmelse motsvarar 3 kap. 38 och 39 §§ i statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2020:8) om hållande av hundar och katter.

Fordon som används vid rastning av hundar eller vid träning och tävling med hundar är ofta terrängfordon, exempelvis så kallade fyrhjulingar. Det skulle alltså fortsättningsvis vara godkänt att motionera till exempel slädhundar med ett terrängfordon, men det ska vara förbjudet att motionera en hund med en bil. Hundarna får inte heller anspännas bakom fordonet, på grund av att det förhindrar uppsikt över djuren.

4 kap. – Tillsyn och skötsel

30 § *Ansvar för djurens välbefinnande*. Denna bestämmelse motsvarar 4 kap. 1 § i statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2020:8) om hållande av hundar och katter.

Djurägaren har exempelvis ett ansvar att anordna en pålitlig skötare eller inackorderingsplats för sina djur under sina semesterresor. Ansvar för djurens välfärd ankommer dock på djurhållaren under skötselperioden.

31 § *Tillsyn*. Generella krav på hur djurs tillsyn ska genomföras återfinns i 2 § i djurskyddsförordningen, vilken föreskriver att tillsyn över alla typer av hållna djurslag normalt ska utövas minst en gång per dag, i likhet med 10 § i Finlands djurskyddsförordning (FFS 396/1996). Enligt 4 kap. 2 § i statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2020:8) om hållande av hundar och katter ska tillsyn över hundar och katter normalt utövas minst två gånger per dygn i intervall om tolv timmar. Om exempelvis en hund skadar sig eller drabbas av sjukdom, exempelvis att den får en akut tarminflammation, akut livmoderinfektion eller om de exempelvis bryter ett ben, är 24 timmar en väldigt lång tid som djuren måste lida innan de får hjälp.

Bestämmelsen anger de mål som djurhållaren ska uppnå genom tillsyn av sina djur samt djurhållarens handlingsplikt, vilken innebär att det i

tillsynsansvaret för djurhållare ingår en plikt att åtgärda brister som har uppmärksammats vid tillsyn.

Att utöva tillsyn över och sköta djuren har vidare alltid även inneburit att uppmärksamma om ett djur har invanda beteenden såsom stereotypier som vittnar om tidigare djurhållningsproblem. Att uppmärksamma avvikande beteenden och att komma till rätta med missförhållanden är alltså redan idag ett uttalat krav, genom plikten att skydda djuren från onödigt lidande.

32 § *Djurens renlighet*. Generella krav på att djur ska hållas tillfredställande rena återfinns i 1 § i djurskyddsförordningen. Denna bestämmelse motsvarar i huvudsak 4 kap. 3 § i statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2020:8) om hållande av hundar och katter samt 8 § i Finlands djurskyddsförordning (FFS 396/1996).

Pälsvård utgör en viktig del av djurens välbefinnande. Bestämmelsen har en tydlig folkbildande karaktär och är till för att stödja djurhållare att förstå de viktiga djurvälfrädsproblem som en dålig skötsel av päls kan leda till. Bestämmelsen utgör därmed i sig inget nytt krav på skötsel av djuren, utan ska förtydliga hur en djurhållare behöver agera för att främja djurens välfärd.

Tovor stramar djurens hud och gör det svårt för djuren att röra sig. När huden stramar åt orsakas djuren smärta. Fukten avdunstar inte genom ett tjockt pansar av tovor och detta utsätter djuren för risk för hudinfektioner. En tovig päls fungerar vidare inte korrekt som isolering, vilket leder till att djuren förlorar sin förmåga att utstå ogynnsamma väderleksförhållanden, såsom kyla.

Med tillfredställande rena, menas att de får vara leriga om de nyss har varit i hundgård eller på promenad, men att de ska torkas/tvättas av om de blir alltför smutsiga eller få möjlighet att torka. Förekomst av avföring i pälsen är normalt inte acceptabelt på en vuxen hund, medan valpar kan råka ha det om de har lagt sig i avföring i valpboxen. Avföringen ska dock tvättas eller torkas bort omedelbart så att det inte ger upphov till obehag för valpen.

33 § *Klovård*. Generella krav på inspektion av klor återfinns i 1 § i djurskyddsförordningen. Bestämmelsen motsvarar 4 kap. 4 § i statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2020:8) om hållande av hundar och katter samt 8 § i Finlands djurskyddsförordning (FFS 396/1996).

Bestämmelsen förtydligar vikten av att djurhållaren uppmärksammar och sköter klor hos hundar och katter. Hundar och katters klor ska hållas tillräckligt korta så att de inte orsakar onödigt smärta, obehag eller en skaderisk för djuret. I det flesta fall kräver detta att djurens klor klipps regelbundet men inte alltid då vissa individers klor slits naturligt. Katters klor slits oftare naturligt än hundars. Det introduceras inga nya krav på skötsel av djuren, utan bestämmelsen specifikt upplyser djurhållaren om vanliga skötselrutiner, vilka kan leda till stort djurlidande för djuren, för det fall att de inte sköts. Bristande klovård är ett stort problem i det praktiska djurskyddsarbetet på djurskyddskontrollerna. För långa klor gör det svårt för djuren att röra sig normalt och orsakar smärta då den långa klon orsakar en felbelastning för djurens kropp. Långa klor ökar risken för att klon brister eller splittras, vilket utgör en inflammationsrisk samt orsakar onödigt smärta. Klorna kan även bli så långa att de växer in i djurens trampdynor vilket orsakar en stor mängd onödigt lidande för djuret.

34 § *Mun- och tandhälsa*. Generella krav på inspektion av tänder återfinns i 1 § i djurskyddsförordningen. Bestämmelsen motsvarar 4 kap. 5 § i statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2020:8) om hållande av hundar och katter samt 8 § i Finlands djurskyddsförordning (FFS 396/1996).

Bestämmelsen förtydligar vikten av att djurhållaren uppmärksammar och sköter tandhälsan hos hundar och katter. Det introduceras inga nya krav på skötsel av djuren, utan bestämmelsen uppger djurhållaren om vanliga skötselrutiner, vilka kan leda till lidande för djuren om de inte sköts.

Vad som krävs för att upprätthålla en god tandhälsa varierar beroende på art och ras. Hos alla katter och hundar bör munnen inspekteras med jämna mellanrum, i syfte att djurägaren ska kunna uppmärksamma förändringar i munnen, såsom tandfrakturer eller parodontitförändringar, i god tid. För många hundar och katter kräver en god tandhygien att djurens tandhygien med jämna intervaller sköts av en veterinär under anestesi. Särskilt små hundar kan därtill kräva en regelbunden tandskötsel, såsom tandborstning hemma så gott som dagligen för att en god tandhälsa ska upprätthållas.

Vetenskapliga studier har vidare bevisat att god tandhälsa utgör en enormt viktig del för hundars och katters välfärd. Problem med tänderna försämrar djurens allmänna tillstånd och orsakar onödigt lidande. Hos hundar och katter är de vanligaste problemen med tänderna parodontit, tandfrakturer, tandresorption och gingivit.

Vid inflammation i munnen kommer bakterier in i andra organ med blodomloppet och kan orsaka till exempel hjärt- eller njurproblem eller inflammationer i andra organ och kroppsdelar. Allvarliga parodontitförändringar kan orsaka varbölder, fistlar i näshålan och till och med käkfrakturer.

Tandfrakturer orsakar smärta och om de lämnas obehandlade kan de till och med äventyra djurens allmänna hälsa då det genom tandens pulpa kommer bakterier in i det allmänna blodomloppet som kan orsaka till exempel akut hjärtmuskelinflammation, inflammation i andra organ och i värsta fall blodförgiftning.

35 § *Rastning av hundar*. Denna bestämmelse motsvarar 4 kap. 6 och 7 §§ i statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2020:8) om hållande av hundar och katter samt 6 och 9 §§ i Finlands djurskyddsförordning (FFS 396/1996).

Hundars fysiska aktivitet begränsas ofta till rastning och träning och deras rörelsebehov påverkas bland annat av ras, ålder, hälsa och träningsstatus. Behovet ska därför anpassas till de enskilda djurens förutsättningar. En väldigt ung eller gammal hund kräver oftast mindre motion än en hund i medelålder, en hund av dvärgras kräver mindre motion än en hund av en stor ras. Hänsyn ska även tas till att vissa raser är framavlade för att röra sig mycket, såsom draghundar och hundar som är framavlade för olika arbetsuppgifter, till exempel skydd och vallning. Hundar bör slippa ut för att kunna utträta sina behov minst tre gånger per dygn. Enligt tongivande etologer behöver en genomsnittlig hund minst 90 minuters motion per dag.

Det är vidare nödvändigt att hundar i rastgård rastas på annan plats för att hunden ska få både tillräcklig motion, samt mental stimulans. En hund som i huvudsak hålls i rastgård ska alltså få lämna rastgården för motion.

36 § *Grupphållning av hundar*. Denna bestämmelse motsvarar 4 kap. 10 § i statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2020:8) om hållande av hundar och katter.

För att undvika konflikter bör det i förvaringsutrymmet finnas djurleksaker, skilda liggplatser, foder och vattensålar samt kojor som hundarna kan välja emellan. Unga hundar bör umgås med andra hundar i syfte att ge dem goda förutsättningar att kunna hållas tillsammans med artfränder.

37 § *Grupphållning av katter*. Bestämmelsen motsvarar 4 kap. 11 och 12 §§ i statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2020:8) om hållande av hundar och katter.

När katter hålls i par eller grupp ska djurhållaren sträva efter att skapa och bibehålla socialt stabila grupper i vilka så få djur som möjligt byts ut över tid. Med socialt stabil kattgrupp avses en grupp där individerna har ett utbyte av varandra, genom att till exempel tvätta varandra, sova bredvid varandra och leka med varandra. Unga katter bör umgås med andra katter för att på så sätt ge dem goda förutsättningar att kunna hållas tillsammans med artfränder.

5 kap. – Utfodring och vattning

38 § *Utfodring*. Enligt 6 § i djurskyddslagen ska djur ges tillräckligt med lämplig föda, vätska och skötsel samt ges tillräcklig tillsyn. Enligt 3 § i djurskyddsförordningen ska djur dagligen ges foder av god hygienisk kvalitet i tillräcklig mängd och av lämplig struktur. Fodergivan ska garantera en tillräcklig, allsidig och välbalanserad näringstillförsel. Plötsliga förändringar i födans sammansättning eller födomängder bör undvikas.

Bestämmelsen motsvarar 5 kap. 1 § i statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2020:8) om hållande av hundar och katter.

Att hundar och katter ska hållas i ett hälsosamt hull betyder både att djuren inte får ges så lite föda att de hålls för magra, men även att djuren inte får utfodras på sådant sätt att de blir överviktiga. Ett hälsosamt hull kan ses som en kroppsconditionspoäng på 4–6 där 5 är optimalt. Kroppsconditionspoängskalan består av nio steg, från 1 (utmärkt) till 9 (grav fetma). De tre faktorer som bedöms är hundens eller kattens revben, midja och buk. En hund eller katt med 5 poäng har perfekt form. Det betyder att hunden eller katten är välproportionerlig med revben som är lätta att känna, en tydlig midja som går att se ovanifrån och en buk som smiter åt bakom revbenen när någon tittar på den från sidan.

Utfodringen ska garantera en allsidig och välbalanserad näringstillförsel, vilken ska främja en god hälsa hos djuren och förebygga hälsostörningar. Det betyder att djuren ska få alla de näringsämnen de behöver ur fodret. Exempelvis är aminosyran taurin livsviktig för katter. Fodrets uppsättning får inte vara i sådan obalans att det orsakar hälsostörningar. Hundvalpar kan till exempel genom föda få i sig för mycket fosfor i förhållande till mängden kalcium, vilket kan leda till benstommeproblematik.

Utfodring av katter bör ske fler gånger under dygnet, i syfte att efterlikna deras naturliga ätbeteende.

39 § *Vattning*. Enligt 3 § i djurskyddsförordningen bör djur alltid ha fri tillgång till vatten eller, om det inte är möjligt, få vatten minst två gånger per dygn. Det är dock nödvändigt att specificera att detta gäller den permanenta djurhållningsplatsen och inte till exempel under resor. I bestämmelsen konkretiseras det svårtolkade ”om det inte är möjligt” genom att ett antal undantag uppräknas. Därtill föreslås att hundar och katter som inte har fri tillgång till dricksvatten ska ges vatten minst tre gånger per dygn.

Tillräcklig vattentillgång hör till djurens grundläggande fysiologiska behov och utgör en väsentlig del av djurhållningen. Vatten är ett nödvändigt ämne för exempelvis vävnader, matsmältning, tillväxt och förökning. Djur behöver också vatten för att underhålla kroppens regleringsmekanismer, såsom värmereglering, utsöndring av främmande ämnen och reglering av saltbalansen. Otillräcklig vätsketillförsel leder i allmänhet snabbt till att djurens välmående kraftigt försämras.

Exceptionella och svåra väderförhållanden utgörs av om det under en kort tid skulle vara ovanligt kallt, med vilket åsyftas onormala vintertemperaturer på Åland.

40 § *Vattentillgång till sjuka, skadade och digivande djur*. Bestämmelsen motsvarar 3 § i djurskyddsförordningen.

Behovet av vatten är förhöjt hos både digivande tikar och honkatter samt hos sjuka eller skadade djur och därför är det skäligt att kräva kontinuerligt vatten till dem även i den nya förordningen.

41 § *Foder- och vattenskålars renlighet.* Denna bestämmelse motsvarar 5 kap. 3 § i statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2020:8) om hållande av hundar och katter.

Foder, vatten och liggplats bör inte placeras i närheten av varandra för katter. Det anses vara en naturlig instinkt hos katter att inte dricka vatten i närheten av mat, vilken utgörs av döda byten i naturen, då detta kan innebära att vattnet är kontaminerat. Katter föredrar därför att erbjudas foder och vatten på skilda platser.

När hundar och katter hålls i par eller grupp bör foder och vatten placeras på olika ställen och möjligtvis höjder, för att djuren ska kunna äta och dricka ostört. Resursaggressivitet, det vill säga att djuren vaktar resurser så som mat, är vanligt hos hundar.

Tillfredsställande rena åsyftar att det inte får finnas urin eller avföring eller gammal skämd mat i foder och vattenskålarna. Det är viktigt att djurens foder- och vattenskålar hålls tillfredsställande rena för att upprätthålla en god kvalitet av foder och vatten samt för att hindra smittspridning.

6 kap. – Reproduktion

42 § *Krav för att använda djuren till avel.* Bestämmelsen motsvarar 6 kap. 1 § i statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2020:8) om hållande av hundar och katter.

Definitionen av avel innefattar såväl reproduktion med avsikt att uppnå ett specifikt avelsmål, annan reproduktion utan särskilt avelsmål samt reproduktion genom användning av artificiella metoder såsom artificiell insemination. Att främja en god hälsa hos djur grundläggs av ett hälsoinriktat avelsarbete. Såväl fysiska som psykiska egenskaper nedärvs. De djuren som används i avel ska vara lämpliga och besitta de lämpliga egenskaper såväl fysiska, fysiologiska som beteendemässiga som skapar förutsättningar för hälsosamma avkommor. Veterinär bör intyga om en tik som är sju år eller äldre är i sådan kondition att hon utan risk för sin hälsa lämpligen kan användas i avel.

43 § *Djur som inte får användas till avel.* Denna bestämmelse motsvarar 6 kap. 3 § i statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2020:8) om hållande av hundar och katter.

Vid alla former av avel ska onödigt lidande undvikas. Djur som har sjukdomar, defekter, negativa beteenden kan nedärva det till avkomman och skapa onödigt lidande hos densamma. Därtill kan parningskombinationer med ökad risk för sjukdom och ge lidande hos avkommorna och inte användas i avel. Förlossningssvårigheter leder till onödigt lidande för hondjuren varför de individer som löper hög risk att få komplikationer inte ska användas i avel.

44 § *Hundar med extremt stor kamplust.* Denna bestämmelse motsvarar och ersätter 20 § 1 mom. i djurskyddsförordningen.

En kamphund är en hund som används, tränas för eller har avlats för att bli framgångsrik i slagsmål med hundar eller andra djur. De kan utgöra en risk för människor och andra hundar. Därför ska de individer av hundar som har extremt stor kamplust förbjudas i avel.

45 § *Användning av kejsarsnittade djur till avel.* Denna bestämmelse motsvarar 6 kap. 4 § i statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2020:8) om hållande av hundar och katter.

Om det vid tikens eller honkattens första kejsarsnitt upptäcks defekter, vilka gör det omöjligt för honan att föda naturligt, bör honan inte användas på nytt till avel. Kejsarsnitt orsakar djuren onödigt lidande. Det finns även en tendens till att förlossningskomplikationer nedärvs, varför tikar och honkatter med återkommande förlossningssvårigheter inte bör användas vid avel.

46 § *Förebyggande av oplanerad, oönskad eller överdriven reproduktion.* Denna bestämmelse motsvarar 6 kap. 2 § i statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2020:8) om hållande av hundar och katter.

Oplanerad och överdriven reproduktion leder till negativ inverkan på djurens välfärd både hos moderdjuret och avkomman. Okontrollerad reproduktion leder ofta till inavel, vilket bevisligen minskar djurens livskraftighet. Inavel ökar risken för medfödda strukturella defekter och minskar djurens motståndskraft, vilket ökar risken för infektionssjukdomar. En oplanerad och överdriven reproduktion orsakar moderdjuret onödigt lidande genom att för unga djur blir dräktiga, och genom att honorna blir dräktiga innan de hunnit återhämta sig från den tidigare dräktigheten och förlossningen.

Även inom ansvarsfull djurhållning sker enskilda betäckningar av misstag. Sådana enstaka fall ska inte betraktas som i bestämmelsen avsedd okontrollerad förökning. Däremot ska sådan djurhållning vara förbjuden där djuren fortlöpande eller planlöst förökar sig med varandra och som därigenom medför klara negativa konsekvenser för djurens välfärd.

Okontrollerad förökning hos hundar och katter kan förhindras till exempel genom gruppindelning, sterilisering eller kastrering, p-piller, eller att djuren övervakas.

47 § *Parningsålder för hund.* Denna bestämmelse motsvarar allmänna råd till 6 kap. 5 § i statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2020:8) om hållande av hundar och katter.

Med parning avses såväl naturliga som artificiella metoder som kan resultera i att tiken blir dräktig. Vid bedömningen om en kortare period av vila är acceptabel bör veterinären ta hänsyn till tikens senaste kullstorlek, tikens kondition vid tidpunkt för parning och hur lång tid som har gått mellan tikens löp. Därför skulle en veterinär kunna bedöma att en något kortare viloperiod för tiken kan vara rimlig med hänsyn till dessa omständigheter.

Förökning som sker vid för ung eller gammal ålder kan äventyra djurens hälsa och välfärd. Dräktighet, födelse och ofta även skötsel av avkomlingarna anstränger djuren. Efter två täta valpningar måste tiken få vila i ett år innan nästa valpning, eftersom det sliter på tiken att ta hand om en valpkull och hon måste få möjlighet att återhämta sig.

48 § *Parningsålder för katt.* Denna bestämmelse motsvarar allmänna råd till 6 kap. 8 § i statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2020:8) om hållande av hundar och katter.

Med parning avses såväl naturliga som artificiella metoder som kan resultera i att katthonan blir dräktig. En för tidig parning av honkatt leder till risker både för modern, ungarna, samt en förhöjd risk för komplikationer vid födseln. Katter paras för tidigt både på grund av ovisshet, men även för att maximera den ekonomiska vinsten som kan fås genom försäljning av kattungar. Det rekommenderas att honkatten ska ha nått såväl fysisk som social

mognad för att kunna ta hand om sina kattungar, samt att 10 månaders ålder kan anses då vara en rimlig lägsta åldersgräns för dess första parning.

49 § *Förbud mot tvångsparning av hund*. Denna bestämmelse motsvarar allmänna råd till 6 kap. 6 § i statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2020:8) om hållande av hundar och katter.

Tvångsparning är redan indirekt förbjudet enligt 3 § i djurskyddslagen, vilken föreskriver att djur ska skyddas mot onödigt lidande. Tvångsparning utgör ett onödigt lidande, särskilt när det finns andra metoder att tillgå som inväntande av rätt tidpunkt för betäckningen eller att välja en kompatibel hane.

Tvångsparning av hundar är vanligt förekommande. En onormal låg libido kan även vara ärftligt. Med tvång menas att hundar där ena eller båda är ofrivillig till parningen hålls fast, även om djuren försöker komma undan. Det är inte förbjudet att till exempel för djurens säkerhet stötta hundarna efter parningen vid den så kallade hängningen, då hanen fastnar i tiken och de kan hänga kvar i varandra i upp till en timme.

50 § *Födseplats*. Denna bestämmelse motsvarar 14 § i statsrådets förordning om skydd av hundar, katter och andra smådjur som hålls för sällskap och hobby (FFS 674/2010), men föreslås att inbegripa såväl hundar som katter.

En lugn och bekväm plats innebär att platsen ska vara avskild från faktorer som stressar djuren, såsom höga ljud och mycket rörelse av andra djur och människor. Det är viktigt att djuren hinner bekanta sig med födselplatsen, både för att minska stressnivån och för att tiken eller honkatten ska kunna vänja sig vid bakteriefloran innan förlossningen. Placeringsstikar flyttas ofta till uppfödaren från placeringshemmet innan förlossningen, och det är viktigt att detta sker i god tid.

51 § *Digivande tikar och honkatter*. Denna bestämmelse motsvarar 14 § i statsrådets förordning om skydd av hundar, katter och andra smådjur som hålls för sällskap och hobby (FFS 674/2010), men föreslås inbegripa både hundar och katter i stället för bara hundar.

Med att fritt kunna lämna ungarna åsyftas att tiken eller honkatten inte får stängas in tillsammans med ungarna i en bur eller inhägnad, vilken är sådan att en tik eller honkatt inte självmant kan lämna den.

52 § *Avvänjningsålder för hund*. Denna bestämmelse baserar sig på 6 kap. 6 § i statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2020:8) om hållande av hundar och katter, men åldersgränsen har i förordningen sänkts från åtta veckor till sju veckor, med hänvisning till att vetenskapliga studier tyder på att sju veckor är en fullt tillräcklig avvänjningsålder.

En för tidig avvänjning är skadlig för valparna. Orsaken till att hundvalpar avvänjs för tidigt är oftast av skälet att det kräver mycket jobb av uppfödaren att sköta en stor valpkull. Valparna äter även fast föda de sista veckorna hos uppfödaren, varför det kan vara ekonomiskt fördelaktigt att avlåta valparna till ett nytt hem tidigare. Möjligheten att avvika från denna ålder genom att bedöma valparnas hälsa ger uppfödarna spelrum vid behov.

53 § *Avvänjningsålder för katt*. Denna bestämmelse motsvarar 6 kap. 9 § i statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2020:8) om hållande av hundar och katter.

En för tidig avvänjning är skadlig för kattungarna. Orsaken till att kattungar avvänjs för tidigt är oftast av både ekonomiska, av lättja samt okunskap. En för tidig avvänjning är skadlig för kattungarna. Orsaken till att

kattungar avväns för tidigt är oftast av samma skäl som hundvalpar avväns för tidigt det vill säga ekonomiska skäl och lättja.

7 kap. – Måttbestämmelser för förvaringsutrymmen

54 § *Takhöjd i förvaringsutrymmen.* Denna bestämmelse motsvarar 10 kap. 1 § i statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2020:8) om hållande av hundar och katter.

En tillräcklig takhöjd är viktig för djurens välfärd, ett för lågt förvaringsutrymme gör det omöjligt för djuret att utöva sina normala beteenden och kan även orsaka en skaderisk. Därtill är en tillräcklig takhöjd i förvaringsutrymmet viktig för att en fullständig inspektion av djuret ska kunna utföras och för att en välfungerande ventilation och en bra luftkvalitet ska kunna upprätthållas.

55 § *Minsta förvaringsutrymme för hundar i rastgård eller annat utomhusutrymme.* Denna bestämmelse motsvarar 10 kap. 4 § i statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2020:8) om hållande av hundar och katter.

56 § *Minsta förvaringsutrymme för hundar i box, bur eller annat förvaringsutrymme.* Denna bestämmelse motsvarar 10 kap. 6 § i statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2020:8) om hållande av hundar och katter.

57 § *Minsta förvaringsutrymme för tikar tillsammans med valpar i box, bur eller annat utrymme.* Denna bestämmelse motsvarar 10 kap. 7 § i statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2020:8) om hållande av hundar och katter.

58 § *Minsta liggplats för hundar i koja.* Denna bestämmelse motsvarar 10 kap. 8 § i statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2020:8) om hållande av hundar och katter.

59 § *Minsta förvaringsutrymme för katter.* Denna bestämmelse motsvarar 16 § i statsrådets förordning om skydd av hundar, katter och andra smådjur som hålls för sällskap och hobby (FFS 674/2010), men det föreslås att gällande höjden i utrymmet ska följa 10 kap. 9 § i statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2020:8) om hållande av hundar och katter.

Enligt högsta förvaltningsdomstolens beslut (KHO: 2016:149) gäller undantaget att minska utrymmet med 50 % för omhändertagna katters kortvariga förvaring inte höjden på förvaringsutrymmet.

Höjden på förvaringsutrymmet för katter är viktig, då till katters beteende hör att klättra. I Sverige är minimihöjden 1,9 m, och i Finland 1,3 m.

I Sverige har minimihöjden förvaringsutrymmet för katt ändrats redan 2008 från 1,3 meter till 1,9 meter. Detta har motiverats med forskningsdata om att katter tycker om att klättra och hoppa och vill spendera mycket tid ovanför golvet, de gillar att utnyttja upphöjda platser som utsiktsposter för att hålla kontrollera omgivningarna, European Convention for The Protection of Vertebrate Animals used for Experimental and Other Scientific Purposes (ETS 123) Appendix A. Council of Europe (1986) rekommenderar att en katt ska ha ett utrymme på 1,5 m² och att utrymmet ska vara högt nog för människor att gå in i.

8 kap. – Särskilda bestämmelser

60 § *Ikraftträdande och övergångsbestämmelser*. Förordningen träder i kraft den 1 juni 2024. Bestämmelserna enligt 7 kap. om måttbestämmelserna för förvaringsutrymmena föreslås dock träder i kraft den 1 juni 2025.

I de fall en inspektion gjorts före denna förordning träder i kraft ska de bestämmelser som gällde vid tiden för inspektionen tillämpas vid behandlingen av tillsynsärendet.